

**ODESA
NATIONAL UNIVERSITY
HERALD**
Volume 29. Issue 1(44) **2024**
SERIES
GEOGRAPHY
& GEOLOGY

**ВІСНИК
ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**
ТОМ 29. Випуск 1(44) **2024**
СЕРІЯ
ГЕОГРАФІЧНІ
ТА ГЕОЛОГІЧНІ НАУКИ

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
ODESA I. I. MECHNIKOV NATIONAL UNIVERSITY

ODESA NATIONAL
UNIVERSITY
HERALD

Series: Geography & Geology

Scientific journal

Published two issues a year

Series founded in 1996

Volume 29. Issue 1(44) 2024

Odesa
2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

ВІСНИК ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Серія: Географічні та геологічні науки

Науковий журнал

Виходить 2 рази на рік

Серія заснована у 1996 р.

ТОМ 29. Випуск 1(44) 2024

Одеса
2024

Засновник та видавець – Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Редакційна рада: В. І. Труба, канд. юр. наук (голова ред. ради); В. О. Іваниця, д-р біол. наук (заступник голови ред. ради); С. М. Андрієвський, д-р фіз.-мат. наук; В. В. Глебов, канд. іст. наук; Л. І. Стрій, к. філол. наук; Н. О. Кравченко, д. філол. наук; Л. М. Дунаєва, д-р політ. наук; В. В. Заморов, канд. біол. наук; О. В. Запорожченко, канд. біол. наук; О. А. Іванова, д-р наук із соц. комунікацій; Ю. А. Ніцук, д. фіз.-мат. наук; В. Г. Кушнір, д-р іст. наук; В. В. Менчук, канд. хім. наук; О. В. Суровцева, директор Наукової бібліотеки; Н. М. Крючкова, канд. екон. наук; Л. М. Токарчук, д-р юр. наук; М. І. Ніколаєва, канд. політ. наук; В. В. Яворська, д-р геогр. наук.

Редакційна колегія журналу:

В. В. Яворська, д-р геогр. наук, професор (*головний редактор*); С. В. Кадурін, канд. геол. наук, доцент (*заступник головного редактора*); К. В. Коломієць, канд. геогр. наук, доцент (*відповідальний секретар*); **Члени редакційної колегії:** О. Р. Андріанова, д-р геогр. наук; І. В. Буйневич, доктор філософії (Філадельфія, США); Г. В. Вихованець, д-р геогр. наук, професор; Зайга Кришьяне, д-р геогр. наук, професор (Латвія, Рига); Коболев Б. П., д-р геолог. наук, професор (Київ, Україна); С. П. Лезерман, доктор філософії, професор (Маямі, США); Ц. Мадрі, канд. геогр. наук, ад'юнкт (Польща, Познань); Т. П. Мокрицька, д-р геолог. наук, професор (Дніпро, Україна); А. В. Муровська, канд. геолог. наук (Київ, Україна); Л. Г. Руденко, д-р геогр. наук, академік НАН України (Київ, Україна); В. А. Сич, д-р геогр. наук, проф.; В. В. Янко, д-р геол. – мін. наук, професор.

Відповідальний за випуск – доц. К. В. Коломієць

Establisher and Publisher – Odesa I. I. Mechnikov National University

Editorial Council:

V. I. Truba, CandSc (Jurisprudence) (Chairman of Editorial Council), V. O. Ivanytsia, DSc (Biology) (Deputy Chairman of Editorial Council), S. M. Andriievskiy, DSc (Physico-mathematical Sciences), V. V. Hliebov, CandSc (History), L. I. Striy, CandSc (Philology), L. M. Dunaieva, DSc (Politology), V. V. Zamorov, CandSc (Biology), O. V. Zaporozhchenko, CandSc. (Biology), O. A. Ivanova, DSc (Social Communications), Yu. A. Nitsuk, DSc (Physics & Mathematics), V. G. Kushnir, DSc (History), V. V. Menchuk, CandSc (Chemistry), O. V. Surovtceva, Director of the Scientific Library, N. M. Kruchkova, CandSc (Economy), L. M. Tokarchuk, DSc (Jurisprudence), M. I. Nikolayeva, CandSc (Politology), V. V. Yavorska, DSc (Geography).

Editorial Board of the journal:

V. V. Yavorska, Geography (Odessa, Ukraine) – *Editor-in-Chief*; S. V. Kadurin, Geology (Odessa, Ukraine) – *Deputy Editor-in-Chief*; K. V. Kolomiyets, Geography (Odessa, Ukraine) – *Executive Secretary*; O. R. Andrianova, Geography (Odessa, Ukraine); I. V. Buynievich, Geology (Philadelphia, USA); V. P. Koboлев, Geology (Kyiv, Ukraine); G. V. Vykhovanetz, Geography (Odessa, Ukraine); Zaiga Krišjane, Geography (Latvia, Riga); S. P. Leatherman, Geography (Miami, USA); C. Mądry, Geography (Poland, Poznan); T. P. Mokritskaya, Geology (Dnipro, Ukraine); A. T. Murovska, Geology (Kyiv, Ukraine); L. G. Rudenko, Geography (Kyiv, Ukraine); V. A. Sych, Geography (Odessa, Ukraine); V. V. Yanko, Geology (Odessa, Ukraine).

Responsible for the issue – Assoc. Prof. K. V. Kolomiyets

«Вісник Одеського національного університету. Географічні і геологічні науки»
входить до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б»).

Затверджено наказом МОН України № 409 від 17.03.2020 р.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації:
Серія KB № 11466–339P від 07.07.2006 р.

Згідно з Рішенням Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення № 36 від 11.01.2024 р. журнал зареєстрований як друковане медіа з ідентифікатором R30–02547.

Затверджено до друку Вченою радою Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. Протокол № 13 від 28 травня 2024 р.

© Одеський національний університет
імені І. І. Мечникова, 2024

ЗМІСТ

ГЕОГРАФІЧНІ НАУКИ

ФІЗИЧНА ГЕОГРАФІЯ

Белевич Р. Р., Андріанова О. Р., Батирев О. А.

ОСОБЛИВОСТІ МЕРИДОНАЛЬНОГО РОЗПОДІЛУ І ЧАСОВОЇ МІНЛИВОСТІ
ПОВЕРХНЕВОЇ ТЕМПЕРАТУРИ ТА СОЛОНОСТІ ВОДИ У ЗАХІДНІЙ ЧАСТИНІ
ЧОРНОГО МОРЯ У 1998–2000 РОКАХ..... 11

Мельнійчук М. М., Мазур І. Р., Токарчук І. В., Ясінська Н. В.

ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОГО РЕЛЬЄФУ ПІД ВПЛИВОМ ЕРОЗІЇ ТА ДЕФЛЯЦІЇ 28

Сліже М. О., Берлінський М. А., Хадрі Ю. Ель

МЕЗОМАСШТАБНІ КРУГООБИГИ ЗОНИ ЗЛИТТЯ БРАЗИЛЬСЬКОЇ
ТА МАЛЬВІНСЬКОЇ ТЕЧІЇ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ФОРМУВАННЯ ПОЛЯ
ТЕМПЕРАТУРИ ВОДИ..... 44

Цуркан О. І., Олійник Н. П.

ПРИРОДНІ ЛІКУВАЛЬНІ РЕСУРСИ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ:
СТАН ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ..... 57

Шуйський Ю. Д.

ОСОБЛИВОСТІ ПРИРОДНИХ СИСТЕМ СВІТОВОГО ОКЕАНУ В МЕЖАХ
ГЕОГРАФІЧНОЇ ОБОЛОНКИ 74

Шуйський Ю. Д., Вихованець Г. В., Стоян О. О.

ЦЕНТРАЛЬНА ЧАСТИНА БЕРЕГОВОЇ ПРИРОДНОЇ СИСТЕМИ
ТЕНДРА–ДЖАРИЛГАЧ, УЗБЕРЕЖЖЯ ЧОРНОГО МОРЯ 93

ГРУНТОЗНАВСТВО ТА ГЕОГРАФІЯ ҐРУНТІВ

Михайлюк В. І.

ВПЛИВ ВОЄННИХ ДІЙ НА ВМІСТ ОРГАНІЧНОЇ РЕЧОВИНИ І ЕЛЕМЕНТІВ
ЖИВЛЕННЯ В ҐРУНТАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ 109

Позняк С. П., Іванюк Г. С.

ПРОБЛЕМИ НОМЕНКЛАТУРИ Й ІНДЕКСАЦІЇ ГЕНЕТИЧНИХ ГОРИЗОНТІВ..... 124

Тортник М. Й., Адобовська М. В., Алексєнко А. В.

ЕВОЛЮЦІЯ ЧОРНОЗЕМІВ ПІВДЕННИХ ДУНАЙ-ДНІСТРОВСЬКОЇ
ЗРОШУВАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ПІСЛЯ ПРИПИНЕННЯ ЗРОШЕННЯ 140

ЕКОНОМІЧНА ТА СОЦІАЛЬНА ГЕОГРАФІЯ І ТУРИЗМ

- Коломієць К. В., Пархоменко О. Г.**
ГЕОПРОСТОРОВІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ДИТЯЧОЇ СМЕРТНОСТІ
В УКРАЇНІ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ..... 154
- Сич В. А., Заїченко О. О.**
АНАЛІЗ СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИХ ПІДХОДІВ ДО СУТНОСТІ
ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ СІЛЬСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ..... 164
- Яворська В. В., Шинкаренко С. Л.**
СТАН РИНКУ НЕРУХОМОСТІ УКРАЇНИ: РИЗИКИ І МОЖЛИВОСТІ
ПРИ ВІДНОВЛЕННІ МІСТ..... 177

ГЕОЛОГІЧНІ НАУКИ

ЗАГАЛЬНА, МОРСЬКА ГЕОЛОГІЯ ТА ПАЛЕОНТОЛОГІЯ

- Коваленко В. А., Зубанєва Л. П.**
КАРАГАНСЬКІ, КОНКСЬКІ ТА САРМАТСЬКІ МІСЦЕЗНАХОДЖЕННЯ
ПРІСНОВОДИХ МОЛЮСКІВ РОДИН BULINIDAE, LYMNAEIDAE
(GASTROPODA, PULMONATA) НЕОГЕНУ ПІВДЕННОЇ УКРАЇНИ
ТА СУМІЖНИХ ТЕРИТОРІЙ 189
- Кураєва І. В., Сплодитель А. О., Кошлякова Т. О., Дерюгіна О. В.,
Азімов О. Т., Вовк К. В.**
ЕКОЛОГО-ГЕОХІМІЧНІ ОЦІНКА ЗАКОНОМІРНОСТЕЙ РОЗПОДІЛУ
МІКРОЕЛЕМЕНТІВ У БІОКОСНИХ СИСТЕМАХ ПРИРОДНИХ
ТА ТЕХНОГЕННИХ ЛАНДШАФТІВ ЛІСОСТЕПОВОЇ ЗОНИ УКРАЇНИ..... 213

ПЕТРОЛОГІЯ ТА ГЕОЛОГІЯ РОДОВИЩ КОРИСНИХ КОПАЛИН

- Янченко В. П., Сукач В. В., Бондаренко С. М.**
СТРУКТУРНО-РЕОЛОГІЧНІ ПЕРЕТВОРЕННЯ РУДОВІСНИХ ПОРІД
КРИВОРІЗЬКОЇ СВІТИ ГАННІВСЬКОГО РОДОВИЩА МОЛІБДЕНУ 232

ДО 90-РІЧЧЯ ГЕОЛОГО-ГЕОГРАФІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

- Свігличний О. О.**
ДОСЛІДЖЕННЯ З ПРОБЛЕМИ ВОДНОЇ ЕРОЗІЇ ҐРУНТІВ НА КАФЕДРІ ФІЗИЧНОЇ
ГЕОГРАФІЇ, ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ І ГЕОІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ:
ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІ ВИКЛИКИ..... 244
- Шуйський Ю. Д., Вихованець Г. В., Стоян О. О., Муркалов О. Б., Орган Л. В.**
РЕЗУЛЬТАТИ МІЖНАРОДНИХ ГЕОГРАФІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ КАФЕДРИ
ФІЗИЧНОЇ ГЕОГРАФІЇ, ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ І ГЕОІНФОРМАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ 260

CONTENTS

GEOGRAPHICAL SCIENCES

PHYSICAL GEOGRAPHY

- Belevich R. R., Andrianova O. R., Batyrev O. A.**
PECULIARITIES OF THE MERIDIONAL DISTRIBUTION AND TEMPORAL
VARIABILITY OF SURFACE TEMPERATURE AND SALINITY IN THE WESTERN
PART OF THE BLACK SEA DURING 1998–2000 11
- Slizhe M. O., Berlinskyi N. A., Hadri Y. El**
MESOSCALE EDDIES OF THE BRAZIL–MALVINAS CONFLUENCE ZONE
AND THEIR INFLUENCE ON THE FORMATION OF THE SEA SURFACE
TEMPERATURE FIELDS..... 28
- Melniichuk M. M., Mazur I. R., Tokarchuk I. V., Yasinska N. V.**
FORMATION OF THE MODERN RELIEF UNDER THE INFLUENCE
OF EROSION AND DEFLATION 44
- Tsurkan O. I., Oliinyk N. P.**
NATURAL MEDICINAL RESOURCES OF POLTAVA REGION: STATE
OF RESEARCH AND USAGE 57
- Shuisky Yu. D.**
NATURAL SYSTEM PECULIARITIES OF THE WORLD OCEAN WITHIN
THE GEOGRAPHICAL COVER 74
- Shuisky Yu. D., Vykhoivanetz G. V., Stoyan O. O.**
CENTRAL PART OF NATURAL COASTAL SYSTEM TENDRA–JARYLGACH,
THE BLACK SEA COAST 93

SOIL SCIENCE AND SOIL GEOGRAPHY

- Mikhaylyuk V. I.**
INFLUENCE OF MILITARY ACTIONS ON THE CONTENT OF ORGANIC
MATTER AND NUTRIENTS IN SOILS OF SOUTHERN UKRAINE..... 109
- Poznyak S. P., Ivanyuk H. S.**
PROBLEMS OF NOMENCLATURE AND INDEXING OF GENETIC HORIZONS 124
- Tortyk M. Yo., Adobovska M. V., Aliksieienko A. V.**
EVOLUTION OF SOUTHERN CHERNOZEMS OF THE DANUBE-DNIESTER
IRRIGATION SYSTEM AFTER THE CESSATION OF IRRIGATION..... 140

ECONOMIC AND SOCIAL GEOGRAPHY AND TOURISM

- Kolomiyets K.V., Parkhomenko O.H.**
GEOSPATIAL ASPECTS OF CHILD MORTALITY RESEARCH IN UKRAINE
AT THE BEGINNING OF THE XXI CENTURY 154
- Sych V.A., Zaiichenko O.O.**
ANALYSIS OF SOCIO-GEOGRAPHIC APPROACHES TO THE ESSENCE
OF THE TERRITORIAL ORGANIZATION OF THE RURAL POPULATION 164
- Yavorska V.V., Shynkarenko S.L.**
MODERN REAL ESTATE MARKET OF UKRAINE: RISKS
AND OPPORTUNITIES IN CITY RENEWAL 177

GEOLOGICAL SCIENCES

GENERAL, MARINE GEOLOGY AND PALEONTOLOGY

- Kovalenko V.A., Zubanieva L.P.**
KARAGHAN, KONK, AND SARMATIAN LOCATIONS OF FRESHWATER MOLLUSKS
OF THE FAMILIES BULINIDAE, LYMNAEIDAE (GASTROPODA, PULMONATA)
OF THE NEOGENE OF SOUTHERN UKRAINE AND ADJACENT TERRITORIES 189
- Kuraeva I.V., Splodytel A.O., Koshliakova T.O., Deriuhina E.V., Azimov O.T., Vovk K.V.**
ECOLOGICAL AND GEOCHEMICAL ASSESSMENT OF THE REGULATORY
DISTRIBUTION OF MICROELEMENTS IN THE BIO-INERT SYSTEMS
OF THE NATURAL AND TECHNOGENIC LAND SCAPES OF THE FOREST-STEPPE
ZONE OF UKRAINE..... 213

PETROLOGY AND GEOLOGY OF MINERAL DEPOSITS

- Yanchenko V.P., Sukach V.V., Bondarenko S.M.**
STRUCTURAL-RHEOLOGICAL TRANSFORMATIONS OF THE ORE-BASED ROCKS
OF THE HANNIVKA MOLIBDENUM DEPOSIT (KRYVYI RIH FORMATION) 232

TO THE 90TH ANNIVERSARY OF THE FACULTY OF GEOLOGY AND GEOGRAPHY

- Svitlychnyi O.O.**
RESEARCHES ON THE PROBLEM OF WATER EROSION OF SOILS AT THE
DEPARTMENT OF PHYSICAL GEOGRAPHY, NATURE MANAGEMENT AND GEO-
INFORMATION TECHNOLOGIES: HISTORY AND CURRENT CHALLENGES 244
- Shuisky Yu. D., Vykhovanetz G. V., Stoyan O.O., Murkalov O.B., Organ L.V.**
RESULTS OF PHYSICAL-GEOGRAPHY RESEARCH IN FOREIGN STATES
BY STAFF OF PHYSICAL GEOGRAPHY CATHEDRA 260